NOVARA
CONSULTING GROUP

This document was translated from English by machine and may contain mistakes. The English original is at https://www.novaracg.com/2026/07/07/the-policy-problem-with-sign-language-ai-when-public-procurement-outruns-scientific-evidence/.

Kamu Alımlarının Bilimsel Kanıtları Geride Bıraktığı Durumlarda İşaret Dili Yapay Zekâsının Politika Sorunu

Heather Grizzle · July 7, 2026

Governments are buying sign language AI before independent evidence exists. Why procurement is the checkpoint and what responsible buying looks like.

İçindekiler

1. Satın Alma Anı
2. Teknolojik Vaadin Cazibesi
3. Kanıt Yetersizliği Sorunu
4. İşaret Dili Yapay Zekası Neden Sıradan Bir Erişilebilirlik Aracı Değildir
5. Bilimsel Araştırma ve İkna Edici Yazı
6. Bir Yönetişim Kontrol Noktası Olarak Satın Alma
7. Sorumlu Değerlendirme Neler Sormalı
8. Hype Döngüsünü Tekrarlama Riski
9. Bağımsız Değerlendirme ve Yönetişimin Rolü
10. Benimsemeden Önce Kanıt

Hükümetler, kanıt tabanı olgunlaşmadan önce dil erişim sistemleri satın alıyor. Bu, yavaş çekimde yaşanan bir kamu hesap verebilirliği krizidir.

Satın Alma Anı

Devlet kurumlarından, işaret dili yapay zeka sistemleri hakkında bilimsel kanıt tabanı olgunlaşmadan önce önemli satın alma kararları vermeleri isteniyor. Bu, teknolojinin sonunda olgunlaşıp olgunlaşmayacağı sorusu değildir. Mevcut satıcı iddialarının,

doğrulanmamış bir vaat olarak kaldıkları halde doğrulanmış gerçek gibi muamele görüp görmediği sorusudur. Bu ayrım önemlidir; özellikle kamu parası ve Deaf toplumunun erişimi söz konusu olduğunda.

Over the past eighteen months, accessibility officers, procurement teams, and IT departments across federal, state, and municipal governments have begun receiving vendor pitches for sign language AI systems. These pitches emphasize innovation, efficiency, and inclusion. They promise to expand access at scale, reduce costs, and modernize language services. The messaging is compelling, and it arrives at an institutional moment when public sector budgets are constrained and accessibility mandates are expanding. The question being asked by procurement officers is simple: "Why wouldn't we adopt this?"

The answer is equally simple, but less frequently voiced: "Because we do not yet have independent evidence that these systems work as claimed, and we have no agreed standards for what 'working' means in the context of language access."

Bu teknik bir itiraz değildir. Bu bir yönetişim itirazıdır. Bu, kamu kurumlarının, bu kararlardan en çok etkilenen insanları korumak için gerekli hesap verebilirlik yapılarından yoksun satın alma kararlarını normalleştirip normalleştirmemesi gerektiği sorusudur.

Teknolojik Vaadin Cazibesi

İşaret dili yapay zekası, kurumsal satın alma mantığı içinde tamamen rasyonel olan nedenlerle kamu kurumları için caziptir. Teknoloji, yeniliğin zaman zaman sınırlı kaldığı bir alanda yenilik vaat ediyor. Dil hizmetlerinin tarihsel olarak birebir insan tercümanlar gerektirdiği bağlamlarda ölçeklenebilirlik sunuyor. Bütçe baskısı altındaki sistemlerde maliyet verimliliği sağlıyor. Kendini, engelli hakları ve erişilebilirlik yükümlülükleriyle uyumlu şekilde kapsayıcılık ve güçlendirme olarak çerçeveliyor.

Bunlar güçlü satın alma teşvikleridir. Bir kuruluş erişimi genişletme, maliyetleri azaltma ve yeni ortaya çıkan teknolojileri benimseme konusunda eş zamanlı baskıyla karşı karşıya kaldığında, her üçünü de vaat eden bir çözümü sunum anında reddetmek zorlaşır.

Ancak satın alma kolaylığı, sivil haklara uyumla aynı şey değildir. Kurumsal

Satın alma kolaylığı,

verimlilik, dilsel geçerlilikle aynı şey değildir. Maliyet tasarrufu, topluluk güvenliğiyle aynı şey değildir. Teknolojik vaadin cazibesi, gerçek dünyadaki etkileri tam olarak anlaşılmadan önce kamu sektöründe sistemlerin benimsenmesini defalarca yönlendirmiştir. Erişilebilirlikte bu örüntü özellikle tehlikelidir, çünkü zarar görme olasılığı en yüksek olan insanlar, teknolojiyi benimseyip benimsemeyeceğine karar veren insanlar olmayı nadiren başarır.

sivil haklara uyumla aynı şey değildir.

Kanıt Yetersizliği Sorunu

Many sign language AI systems are promoted with claims about accessibility, linguistic competence, inclusion, language access, and Deaf empowerment. These are claims that matter. They address real needs. But these claims are often not accompanied by the evidence structures that would normally be required before a public institution normalizes a system affecting fundamental aspects of people′s lives.

Özellikle, bu sistemler sıklıkla şunlar olmadan tanıtılıyor:

- satıcı kuruluşun dışındaki araştırmacılar tarafından yapılan bağımsız değerlendirme;
- şeffaf ve kamuya açık veri kümeleri;
- sistemin neyi başaramadığını ve hangi koşullar altında başaramadığını belgeleyen yayımlanmış hata analizi;
- operasyonel bağlamlarda sürekli kullanımdan elde edilen gerçek dünya dağıtım kanıtı; veya
- Deaf anadil işaret dili kullanıcıları ve dil erişimine en çok bağımlı olan nüfuslarla birlikte yürütülen topluluk bilgilendirmeli risk değerlendirmesi.

Bu, tüm işaret dili yapay zeka satıcılarının temelsiz iddialarda bulunduğu anlamına gelmez. Bu, iddialar iyi niyetle yapılsa bile, bağımsız doğrulamanın yokluğunun, kurumsal kararların bilimsel kanıttan ziyade ikna edici yazı temelinde verildiği anlamına geldiğini belirtmektedir. Bunlar aynı şey değildir. Satıcı sunumları, deneme kullanıcılarının referansları, vaka çalışmaları ve pazarlama materyallerinin hepsi ikna edici olabilir ve hepsi sorumlu kamu alımı için gerekli kanıt standardının altında kalabilir.

The gap is not trivial. It is the space between "this technology shows promise" and "this technology is ready for public deployment." That space is where public policy should insist on accountability.

İşaret Dili Yapay Zekası Neden Sıradan Bir Erişilebilirlik Aracı Değildir

İşaret dili, bir özellik, altyazı katmanı veya müşteri hizmetleri geliştirmesi değil, tam teşekküllü doğal bir dildir. Karmaşık fonolojik yapıya, sözdizimsel kurallara, morfolojik süreçlere ve pragmatik normlara sahiptir. Deaf toplulukların anadilidir ve dünya çapında milyonlarca insan için eğitimsel, mesleki ve sivil katılımın temelidir.

Bu önemlidir çünkü işaret dili yapay zekasındaki hatalar, kolaylıktan daha fazlasını etkileyebilir. Sağlığı, yasal statüyü, eğitim erişimini, istihdam uygunluğunu, acil durum müdahalesini ve sivil hakları etkileyen bilgilerin anlaşılmasını etkileyebilirler. Zaman zaman diyaloğu kaçıran bir altyazı sistemi, bilinen bir sınırlaması olan bir erişilebilirlik özelliğidir. Zaman zaman anlamı yanlış yansıtan bir işaret dili sistemi, potansiyel bir zarar vektörüdür.

Sonuç olarak işaret dili yapay zekası için hata toleransı, dilsel açıdan daha temel olmayan teknolojiler için olan hata toleransından farklıdır. Yüzde 95 oranında doğru çalışan bir sistem, tamamlayıcı bir özellik için kabul edilebilir olabilir. Bir hukuki işlemde, tıbbi konsültasyonda veya eğitim ortamında birincil dil erişim mekanizması olarak kabul edilebilir olmayabilir. Kamu kurumlarının yalnızca bir sistemin neyi iyi yaptığını değil, neyi kötü yaptığını ve bu başarısızlıkların sistemin dağıtılacağı belirli bağlamda tolere edilip edilemeyeceğini anlaması gerekir.

Bilimsel Araştırma ve İkna Edici Yazı

Bilimsel araştırma ile ikna edici yazı arasındaki ayrım akademik değildir. Bu, kamu hesap verebilirliği meselesidir.

Satıcı sunumları, ürün gösterileri, referanslar, vaka çalışmaları ve pazarlama dili önemli iletişim işlevlerine hizmet eder. Tutarlı hikayeler anlatırlar. Faydaları vurgularlar. Momentum yaratırlar. Ancak bunlar ikna edici araçlardır, bilimsel kanıt değildir. Bilimsel kanıt, incelenmek, sorgulanmak, tekrarlanmak ve itiraz edilmek üzere tasarlanmış süreçler aracılığıyla üretilir. Bağımsız değerlendirmeyi içerir.

Sadece başarıları değil, belirsizliği ve başarısızlık biçimlerini de belgeler. Hakem değerlendirmesine ve kamu denetimine tabidir.

Kamu kurumları satın alma kararları verdiğinde, dolaylı olarak hangi bilgi biçimine güvendiklerine karar veriyorlar. Bağımsız kanıttan daha çok satıcı ikna ediciliğine güveniyorlarsa, sonuçları olan bir yönetişim kararı veriyorlar demektir. Bu, kurumsal verimliliğin ve yenilik momentumunun, kamu hesap verebilirliğini etkileyen iddiaların bağımsız doğrulanmasından daha önemli olduğunu söylemek anlamına gelir.

Bu, yeniliğe karşı bir argüman değildir. Kamu kurumlarında yeniliğe eşlik etmesi gereken disiplin için bir argümandır. Devlet satın alımı, halka hizmet etmek için var olur. Sadece vaat değil, kanıt gerektirir.

Bir Yönetişim Kontrol Noktası Olarak Satın Alma

Satın alma, teknoloji yönetişiminde en önemli müdahale noktalarından biridir ve sıklıkla bir karar yerine bir işlem olarak ele alınır.

Once a system is purchased, integrated into institutional workflows, trained into staff processes, and normalized as standard operating procedure, changing course becomes difficult. The installed base creates inertia. The sunk costs create resistance to alternatives. The staff who have learned to work around the system′s limitations develop workarounds rather than escalate problems. The system becomes infrastructure, and infrastructure is hard to change.

Bu nedenle satın alma bir yönetişim kontrol noktası olarak ele alınmalıdır. Bu, bir kamu kurumunun hesap verebilirlik talep etmek için kaldıraç gücüne sahip olduğu andır. Bu, satıcıların gereksinimlere en duyarlı ve kanıt göstermeye en istekli olduğu andır. Bu, sistemin normalleşip eleştirel olarak değerlendirilmesinin zorlaştığı anın öncesidir.

Responsible procurement should therefore require independent evidence before adoption, not require apologies after deployment. The question should not be ″How do we make this system work?″ but rather ″Do we have sufficient evidence that this system is appropriate for this use case?″ The burden of proof should rest with the vendor and the evidence, not with the institution and hope.

Sorumlu Değerlendirme Neler Sormalı

İşaret dili yapay zeka satın alımına yaklaşan kurumlar, satın alma kararları vermeden önce net ve belirli sorular sormalıdır. Bu sorular kanıt, şeffaflık, topluluk katılımı, risk değerlendirmesi ve yönetişime odaklanmalıdır.

- Bu sistemin değerlendirmesini kim yaptı ve satıcıdan bağımsız mıydılar?
- Hangi işaret dilleri, lehçeler, kayıtlar ve kullanıcı nüfusları test edildi ve hangi nüfuslar testin dışında bırakıldı?
- Değerlendirmeye Deaf anadil işaret dili kullanıcıları dahil edildi mi ve hangi kapasitede?
- DeafBlind kullanıcılar, engelli kullanıcılar ve çoklu marjinalleşmiş kullanıcılar özel olarak test edildi mi?
- Belgelenmiş hata kipleri nelerdir ve sistem hangi koşullar altında zayıf performans gösteriyor?
- Tıbbi iletişim, hukuki süreçler veya eğitim gibi yüksek riskli bağlamlarda neler oluyor?
- Tedarikçi, kanıtlara dayanarak sistemin ne için kullanılmaması gerektiğini net biçimde ifade edebiliyor mu?
- Sistem kendi belirsizliğini açıkça ortaya koyuyor mu, yoksa çıktıları yanlış bir güvenle mi sunuyor?
- Uygulamaya dahil edilmiş bir insan müdahalesi veya yükseltme süreci var mı?
- Kamu kurumu, satın alma sonrasında sistem performansını bağımsız olarak denetleyebiliyor mu, yoksa performans değerlendirmesi yalnızca tedarikçinin sunduğu ölçütlerle mi sınırlı?

Bunlar düşmanca sorular değildir. Bunlar, Sağır toplulukları için temel dil erişimini etkileyen kararlar almadan önce sorumlu kurumların sorması gereken sorulardır.

Hype Döngüsünü Tekrarlama Riski

Kamu kurumları, uzun vadeli etkileri tam olarak anlamadan teknolojileri defalarca benimsemiştir. Aksanlı konuşma için hata oranları tam olarak belgelenmeden önce ses tanıma sistemleri normalleştirildi. Eğitim verilerindeki önyargı sistematik olarak incelenmeden önce öngörücü algoritmalar ceza adaletinde uygulamaya kondu.

Karmaşık diyalog ve özel alanlar için sınırlamaları haritalanmadan önce otomatik altyazı sistemleri benimsendi.

In accessibility specifically, this pattern is especially consequential. The people most affected by accessibility technology decisions are rarely the people making those decisions. Procurement officers, IT directors, budget officers, and executives make the purchasing call. Users from the affected community often discover the technology's limitations only after deployment, when the purchasing decision has already been locked in and alternatives are no longer being considered.

Bu döngünün işaret dili yapay zekâsıyla tekrarlanma riski gerçektir. İvme artıyor. Tedarikçi sunumları daha cilalı hale geliyor. Benimseme baskısı artıyor. Ve kanıt tabanı büyüse de, şu anda önerilen uygulama ölçeğini destekleyecek kadar olgun değil.

Bağımsız Değerlendirme ve Yönetişimin Rolü

Novara Consulting Group, tedarik uygulamasındaki gözle görülür bir boşluğu ele almak için kuruldu. Kamu kurumları, işaret dili yapay zekâsı sistemlerini benimsemeden önce değerlendirmek için yapılandırılmış bir yaklaşımdan yoksundur ve bu boşluk hem kurum hem de dil erişimine en çok bağımlı olan topluluklar için risk yaratır.

Sign Language Access Trust (SLAT) Endeksi, kurumların işaret dili yapay zekâsı sistemleri satın almadan önce daha iyi sorular sormasına yardımcı olmak üzere tasarlanmış, yönetişim odaklı bir çerçevedir. Bu, teknik bir standart değildir ve bir sertifikasyon sistemi değildir. Kanıt şeffaflığına, yönetişim mekanizmalarına, topluluk katılımına, dilsel risk değerlendirmesine, uygulama bağlamına ve hesap verebilirlik yapılarına odaklanan yapılandırılmış bir değerlendirme yaklaşımıdır.

SLAT, sistemleri on yönetişim alanında değerlendirir:

> **ON SLAT YÖNETİŞİM ALANI**
>
> ürün şeffaflığı, değerlendirme bağımsızlığı, veri kümesi belgelendirmesi, hata analizi, gerçek dünya doğrulaması, kullanıcı katılımı, uygulama güvenceleri, yükseltme ve müdahale, performans izleme ve topluluk hesap verebilirliği

Her alan için SLAT, tedarikçilerin standart kriterleri karşılayan kanıt sunup sunamadığını, yoksa boşlukların doğrulanmamış kalıp kalmadığını sorgular.

Amaç yeniliği engellemek değildir. Amaç, satın alma öncesinde sorulan soruların doğru sorular olduğundan ve verilen yanıtların bağımsız incelemeye tabi tutulduğundan emin olmaktır.

Benimsemeden Önce Kanıt

İşaret dili yapay zekâsının geleceği yalnızca pazarlama ivmesiyle belirlenmemelidir. Kamu kurumları, Sağır topluluklar için dil erişimine aracılık eden sistemler satın alacaksa, benimsemeden önce bağımsız kanıt talep etmelidir. Bu kanıt, taahhütten önce incelenmeli, uygulamadan sonra tartışılmamalıdır. Soru, işaret dili yapay zekâsının umut vaat edip etmediği değildir. Soru, kamu kurumlarının bu vaadi sorumlu bir şekilde yönetmeye hazır olup olmadığıdır.

The distinction between innovation and accountability is not a constraint on progress. It is a prerequisite for progress that is safe. Public agencies that treat procurement as a governance checkpoint, not a transaction, will find vendors and systems that are willing to meet that standard. The ones that do will set a precedent for the field. The ones that don′t will bear the consequences.

YAZAR HAKKINDA

Heather M. Grizzle-Odland

Author Note: Heather M. Grizzle-Odland is Founder and CEO of Novara Consulting Group LLC, an AI governance and accessibility consulting firm. She is the developer of the Sign Language Access Trust (SLAT) Index and a doctoral student in Public Policy at Liberty University′s Helms School of Government. She writes from inside the Deaf community and is a non-speaking ASL user based in Minnesota.

TİPS

Know something about a sign language AI system that the public should know? Send it to tips@novaracg.com. Every tip is read by me and kept confidential. If you work in the UK, writing to us is not by itself a protected disclosure under the Public Interest Disclosure Act 1998, so before you share employer information, check your options with Protect (protect-advice.org.uk), the free whistleblowing advice line.

SUPPORT NCG

NCG does this work without vendor money, so our findings stay ours. If it has been useful to you, you can support NCG's independent work here. NCG is a for-profit company, not a charity. Contributions are not tax-deductible and buy no service or influence.

Nasıl alıntılanır

Grizzle, H. M. (2026, July 7). Kamu Alımlarının Bilimsel Kanıtları Geride Bıraktığı Durumlarda İşaret Dili Yapay Zekâsının Politika Sorunu. Novara Consulting Group. https://www.novaracg.com/tr/2026/07/07/the-policy-problem-with-sign-language-ai-when-public-procurement-outruns-scientific-evidence/